ZEMĚDĚLSKÝ ARCHIV.

ČASOPIS VĚNOVANÝ VĚDĚ A PRAXI VÝROBY ZEMĚDĚLSKÉ.

ORGÁN VYSOKÉ ŠKOLY ZEMĚDĚLSKÉHO A LESNÍHO INŽENÝRSTVÍ PŘI ČESKÉM VYSOKÉM UČENÍ TECHNICKÉM V PRAZE.

Vrchní redaktor: Prof. Ing. Dr. techn. VL. BRDLÍK.
Redaktor: Ing. Dr. techn. ANT. DOŠEK.

ROČNÍK DVACÁTÝ PÁTÝ.

PRAHA.
KNIHTISKÁRNA »POLITIKA«. — NÁKLADEM ZEMĚDĚLSKÉHO ARCHIVU.
1934.

SEZNAM ODBORNÝCH REFERENTŮ.

Buček Fr., Ing. — účet.-sprav. ústav, Praha.

Bruthans J., Ing. — účet.-sprav. ústav, Praha.

Došek A., Ing. Dr. — vys. škola zem., Praha.

Dudař J., Ing. Dr. — výzk. ústavy, Praha.

Duchoň Fr., Ing. Dr. — výzk. ústavy, Praha.

Farský O., Ing. — výzk. ústav zem., Brno.

Fastrová Jar., Ing. — výzk. ústavy, Praha.

Gössl Vl., Doc. Ing. Dr. — vys. škola zem., Praha.

Hilitzer A., Doc. RNDR. — vys. škola zem., Praha.

Kalus J., Ing. — hospod. škola, Přerov.

Káš V., Ing. Dr. — min. zemědělství, Praha.

Klika Jar., Doc. PhDr. — vys. škola zem., Praha.

Klonov Vl., Ing. Dr. — účet.-sprav. ústav, Praha.

Kolinová G., Ing. — výzk. stanice mlyn., Praha.

Košák V., Ing. — vys. škola zem., Praha.

Kříž Jos., Ing. Dr. — vys. škola zem., Praha.

Kříž K., Ing. Dr. — výzk. stanice, Valečov.

Kučera C., Prof. M. V. Dr. — vys. škola zvěrol., Brno.

Kurg V., Ing. Dr. — výzk. ústavy, Praha.

Lacina Lad., Ing. — vys. škola zem., Praha.

Macek K., Ing. — výzk. ústavy, Praha.

Malychin F., Ing. Dr. — vys. škola zem., Praha.

Mašek Jar., Ing. Dr. — vys. škola zem., Praha.

Michal K., Ing. — vys. škola zem., Praha.

Neuwirth V. — výzk. ústav cukrovar., Praha.

Pavlů J., M. V. Dr. — vys. škola zem., Praha.

Piskáček V., Ing. — účet.-sprav. ústav, Praha.

Pospíšil J., Ing. Dr. — vys. škola zem., Praha.

Poustka K., Ing. Dr. — vys. škola zem., Praha.

Romanický A., Ing. — výzk. ústavy zem., Praha.

Sedláček J., Ing. — hosp. škola, Chrudim.

Setunský J., Ing. — vys. škola zem., Praha.

Slanina A., Ing. — účet.-sprav. ústav, Praha.

Stehlík A., Ing. Dr. — min. zem., Praha.

Strádal V., Ing. — výzk. ústavy, Praha.

Svoboda Fr., Ing. Dr. — výzk. ústavy, Praha.

Špička A., Ing. — výzk. stanice, Opava.

Špirhanzl J., Ing. Dr. — výzk. ústavy, Praha.

Štrupl M., Ing. Dr. — zem. rada, Praha.

Tvrzský J., Ing. — vys. škola zem., Praha.

Volf R., Ing. Dr. — výzk. ústavy, Praha.

Vrbenský V., Doc. Ing. Dr. — vys. škola zem., Praha.

Vykoukal J., Ing. Dr. — vys. škola zem., Praha.

Zemánek L., Ing. Dr. — hosp. škola, Ivančice.

OBSAH.

Jelínek Jan, Dr.: Za profesorem Ing. Dr. Aloisem Matouškem.

Brdlík Vlad., Dr.: Za Adolfem Prokůpkem.

I. Původní práce.

Strana

Anderle Josef, Prof. Ing. Dr.: Zkouška motorů „Slavia-Diessel IV" pro střední a menší zemědělské podniky 140

Drbal Karel, Ing. Dr.: Cenový index jako ukazovatel výnosnosti v zemědělství 488

Dudař Josef, Ing. Dr.: Sytostní doplněk vlhkosti vzdušné a nadmořská výška ve spojitosti s dobou vzrůstu ozimého žita v posledním úseku jeho vegetačního období 381

Ernest Adolf, Prof. Ing. Dr.: Příspěvek k seznání obsahu jodu v některých vápencích 481

Gössl Vladimír, Doc. Ing. Dr.: Posuzování stupně podzolisace půdy při venkovském prozkumu agropedologickém podle morfologických znaků v půdních profilech 18

Horel Josef, Ing.: Mlynářská a pekařská jakost pšenic v Čechách pěstovaných 1, 379

Horel Josef, Ing.: O chemickém složení tabáků v souvislosti s jakostí a se zřetelem na tabáky v ČSR. pěstované 504

Klečka A., Doc. Ing. Dr. a *Fabian Jos.,* Ing. Dr.: Studie o zlepšování lučních porostů na půdách polabských slatin 129

Kučera Cyrill, Prof. Ing. Dr. et M. V. Dr.: Pokusy o vlivu cementové, dřevěné a duté cihlové (Bosko) dlažby na vývoj vepřů 266

Kunz Emil, Ing. Dr.: Výsledky pokusů s krmnou kapustou v roce 1933 . . 9

Laxa Otakar, Prof. Ing. Dr.: Sýr trapist barvy papouškové 365

Němec Antonín, Ing. Dr.: Absorpce kyseliny fosforečné půdou a stanovení potřeby hnojení metodou Neubauerovou 367

Neuwirth Frant.: První pokusy s použitím arsenových prostředků na hubení nosatců na cukrovce v Československu, ve srovnání s chloridem barnatým 246

Rastokin Petr, Doc.: Vývoj celkové sklizně pšenice na „severní polokouli" a pokus o její předvídání 149

Rosam Václav a *Matula Josef,* Ing.: Hodnocení pšenice pro mlynářské a pekařské účely s hlediska hospodářské prakse 241

Sedláček Jiří, Ing: Zkoušky s různými druhy lišt žacích travních strojů . . . 283

II. Rozpravy.

Strana

Gössl Vladimír, Doc. Ing. Dr.: Základní humusové otázky v agropedologii 427
Gössl Vladimír, Doc. Ing. Dr.: Fysiologické a pedologické principy závlahy postřikem (zadešťování) 533
Hora Alois, Ing.: Zajímavosti tropické a subtropické zemědělské výroby . . 305
Jakubec Václav, Ing.: Čeští rolníci v Jugoslaviji 58
Kavina Karel, Prof. Ph. Dr.: O pedagogickém poslání Vysoké školy zemědělského a lesního inženýrství v Praze 170
Knespl Josef, Ing.: Zlevnily ceny mlýnských výrobků ze pšenice a housek úměrně cenám pšenice u zemědělců? 40
Kubec Frant., Prof. JUDr.: Nástin vývoje a dnešního stavu Vysoké školy zemědělského a lesního inženýrství v Praze 165
Laxa Otakar, Prof. Ing. Dr.: Písčitost sýra 163
Maloch Mil., Ing. Dr.: Jaké stanovisko možno zaujmouti k otázce nardet v Karpatech? 292
Poustka Karel, Ing. Dr.: Nepřátelé a parasiti žížal 71
Rastokin Petr, Doc.: Pravidelnost ve vývoji srážek a jejich vliv na sklizeň . . 288
Rastokin Petr, Doc.: Vliv zemědělského družstevnictví na pozemkovou rentu 416
Rosam Václav: Uhříněveský školní závod zemědělský 394
Sedláček Jiří, Ing.: Nejnovější poznatky o výfukových řezačkách 411
Spira Sylvin, Ing.: Zemědělství v Řecku 174
Špirhanzl Jar., Ing. Dr.: O půdách „slinovatkách" neboli „rendzinách" . . 518
Urban Jaroslav, Ing.: Některé zásady organisace zemědělského výzkumnictví 184
Vykoukal Jiří, Ing. Dr.: Studie o kvantitativním určování kyseliny mléčné v tvarohu 508

III. Rozhledy.

I. Agrometeorologie, pedologie, biochemie, produkce rostlinná, ušlechťování rostlin, fytopathologie.

Agronomický věstník ukrajinský 312
Azobakterové metody — spolehlivost (Scheffer) 318

Bastardi rodu Triticum a Agropyrum (Wakar) 548
Bramborů degenerace a choroby (Köhler) 197
Brambory rakovině vzdorné (Schlumberger) 90

Cercospora beticola — hubení (Costa) 89
Cibule a draslo (Casariego) 318

Devětsilu hubení (Petersen) 444
Draselných hnojiv účinek (Vasilkov) 441
Draslíku náhrada rubidiem (Blanck) 318
Dusíkatých sloučenin hlízek využitkování (Virtanen) 83
Dusíku vyluhování (Tornau) 316

Fosfát Zewa — vegetační pokusy s ním (Niklas) 317
Fosfátu mletí — vliv na výživu (Vasilkov) 549
Fosfor v pšenici a mouce (Feyte) 81
Fosforečnan hořečnatý — vegetační pokusy s ním (Niklas) 317
Fosforečné hnojení k obilovinám (Drucklieb) 317
Fosforečné hnojení — rozptýlení a působivost (Gericke) 551
Fosforečných hnojiv vliv na ječmen (Burgevin) 82

Strana

Geonomická příručka (Spirhanzl) 437

Haďátka řepného určování v půdě (Goffart) 444
Hnojařské mikropokusy — účinek drasla a fosfor. kyseliny (Sekera) . . . 550
Hnojiště — základ hospodaření hnojivy (Škarda) 192
Hnojiv fysiologická reakce (Nehring) 442
Hnojiv rozborů nezbytnost (Duchoň) 192
Hnojiv rozptýlení v půdě (Roemer) 316
Hnojiva z rašeliny (Dragunov) 440
Hořčík v půdě (Gössl) 80
Hubení škůdců plynem (Frickhinger) 201
Humusové hnojivo Nettolin (Schmitt) 553
Humusové látky z uhlí (Crowter) 439

Chlévská mrva — umělá příprava (Popor) 552
Chmele hnojení (Doerel) 83
Chromosomy u cukrovky (Claus) 81

Ječmenů ozimových vznik (Kuckuck) 32
Ječmenů sklizeň — vliv předplodiny a krycí rostliny (Greifswald) 83

Kadeřavky přenášení (Dana) 90
Klíčící zrno — chemismus (Malhotra) 314
Kovaříků biologie (Langenbuch) 86
Kovaříků larev biologie (Langerbuch) 87
Kyselost půdní — basických látek působení (Kappen) 81

Lathyrus — obsah bílkovin (Konold) 548
Leguminos málo známých pěstování (Heuser) 196
Lepek klihovitý — choroba pšenic (Duchoň) 195
Lesa pěstění učebnice (Rubner) 551
Lesní stanoviště (Rubner) 320
Lupiny chuť a jedovatost (Sengbusch) 197
Lupiny šlechtění (Sengbusch) 197

Maloklima a mikroklima (Schmidt) 544
Mandelinka bramborová (Trevelot) 87
Mandelinka bramborová ve Francii (Winning) 88
Mapa půdních druhů v Duryňsku (Hoppe) 311
Mapování půd bavorské (Niklas) 80
Měďnatými přípravky poškození stromů (Loewel) 90
Meliorace vegetačního období (Lehmann) 436
Měsíce vliv na rostliny (Popp) 311
Meteorologie zemědělské vývoj (Novák) 77
Mikrobiologický prozkum půd a rostlinná sociologie (Wenzl) 546
Mikrobiologie půdy (Aragou) 312
Mikroklima v lese (Polanský) 77
Mokré a suché měsíce ve Slezsku (Wusow) 437
Moučného červa hubení (Kunike) 201
Mouchy burákové biologie a hubení (Blunck) 444

Nitrifikace v půdě a v atmosféře (Dhar) 315
Nosatců hubení arsenovými přípravky (Neuwirth) 199
Nosatci v Uhrách (Gróf) 89

Obilovin aklimatisace (Rümker) 321
Ovoce československé (Kamenický) 319
Ovocnictví československé (Stejskal) 443
Ovocných stromů poškozování jíchami (Stellwag) 200
Ovocných stromů vzdálenosti (Čech) 319
Ovsa výživa — vliv směsi s hráchem (Wartiovaara) 84

Strana

Phenologická příručka (Novák) 77
Pícninářství dneška (Schlange) 549
Pilous — ochrana proti němu (Zacher) 202
Plevele (Korsmo) 323
Povětrnost — vliv na sklizeň (Pollak) 436
Pšenic ozimých a jarních rozlišování (Köhler) 195
Pšenic ozimých a jarních rozlišování (Blagoweschenskij) 322
Pšenice anorganické složky (Sullivan) 315
Pšenice kanadské pěstování v Německu (Dix) 322
Pšenice vhodné odrůdy 193
Pšenice vymrzání (Vetters) 443
Ptactva ochrana (Frickhinger) 201
Půdní mapy kraje Loimaa (Aarnio) 78
Půdní mapa Estonska (Nömmik) 79
Půdoznalecká společnost mezinárodní (De Ferrière) 547
Půdoznalecký prozkum bavorský (Hock) 79
Půdoznalectví učebnice (Sokolovskij) 438
Půdy finské (Aarnio) 78
Půdy podzolové — mikrobiologická studie (Gray) 312
Půdy pohřbené z Alsaska (Agafonoff) 546
Půdy úrodnost a bac. mycoides (Tyagno) 439

Rakovina bramborů a odrůdy (Schlumberger) 198
Rakovině vzdorné brambory (Geyer) 197
Rašeliniště v severovýchodních Čechách (Dittrich) 313
Rašeliny rozklad (Makrinov) 313
Révy vinné hnojení (Dinet) 82
Rosa — ekologický význam (Leick) 544
Rostlinstvo Německa (Hueck) 320
Rybíz a angrešt vzdorný proti rzi (Tubeuf) 86
Rzi obilné rozšíření (Steiner) 85
Rzí onemocnění u pšenice (Steiner) 86
Rzivost pšenice v Rumunsku (Savulescu) 85

Řepní choroby a škůdcové (Neuwirth) 199
Řepy poškození tepelnými paprsky (Neuwirth) 199
Řepy spála (Neuwirth) 198
Řepy spála (Neuwirth) 199

Slovenska a Podkarpatské Rusi výzkum přírodovědecký (Stuchlík-Maloch) . 77
Srážky a teplota v červnu — vliv na sklizeň (Kassner) 545
Srážky na zeměkouli (Meinardus) 545
Stanoviště jako výrobní činitel (Spirhanzl) 439
Stéblolamu obilí příčiny (Rennerfelt) 85
Svlhčovací teplo půdy (Jauert) 438

Šlechtění komonice a seradely (Ulfer) 554
Šlechtitelské školy v pícninářství (Hertzsch) 553
Štítonoš lesklopruhý a mlhovitý (Kaufmann) 88

Tuku tvoření v listech cukrovky (Schmidt) 82

Vikev houštní (Dix) 84
Vikví hubení (Petersen) 195
Vinic škůdci (Šeda) 319
Vod podzemních původ (Dienert) 80
Vojtěška řídká (Heuser) 195
Vrtule třešňové potírání (Stellwag) 201
Výrobní plán a výživa rostlin (Duchoň) 193
Výsevek u ovsa a pšenice — jeho snižování (Duchoň) 194
Vyzimování pravé a zdánlivé (Meyer) 555

Xylamon proti červotoči (Reh) 201

Strana
Zahřívání elektřinou — zvyšování výnosů (Boehmer) 193
Zákon vzrůstu obilí (Geslin) 547
Zelené hnojení (Daji) 551

Žampiony — vliv kysličníku uhličitého na vzrůst (Lambert) 314

II. Zootechnika, zvěrolékařství, bakteriologie, mlékařství, hygiena a biotechnologie živočišná.

Arabský plnokrevník — význam v chovu (Seydel) 203

Bakterií a pícní výživa (Bucherer) 557
Bearnaisská rasa ovcí (Guyonnel) 204
Bílkovin biologická hodnota (Svoboda) 561
Bramborů zakysávání (Timm) 564
„Brucella-aglutiny“ — methoda ke zjištění (Berge) 332

Červenka vepřů u lidí (Pawlowski) 332
Čínský krab v Německu (Peters) 94

Dehtové látky — jedovatost pro ryby (Härtl) 448
Denaturování obilí eosinem (Honcamp) 98
Dobytek poléský (Klemenčič) 92
Dojivosti rekordy (Eskedal) 333
Drůbeže nákazy (Goertler) 449

Husa česká (Hlouška) 555

Chladnokrevník německý po válce (Kern) 203

Kance vliv na počet selat (Krallinger) 324
Kanců plemenných chov a posuzování (Náprstek) 205
Kapřího plůdku výživa (Dvořák) 561
Koně policejní (Schilke) 445
Koní chov německý (Kern) 446
Koz plemena a kříženci (Hilgheimer) 93
Krkání koně (Boudon) 449
Krmný cukr a sušená řepa ve výkrmu vepřů (Immler) 98
Kulhání koně (Berge) 331
Kur domácí — kvokavost (Hartl) 329

Lososů umělý chov (Wiesner) 448

Masa jakost (Ott) 560
Másla konsistence — vliv techniky pracovní (Mohr) 560
Másla selského jakost (Hromádko) 451
Mikrobi psychrofilní (Horowitz) 450
Mikrobiologie lesních půd (Fehér) 96
Mikrobů počet — určení (Matsu Zewski) 558
Mineralie krve — vliv ozařování (Malczynski) 97
Mláďat choroby (Sigmund) 556
Mléka bakterielní stav v Bukurešti (Odaisky) 450
Mléka bakteriologie (Laxa) 210
Mléka kravského viskosita (Tapernoux) 333
Mléka konservovadel určení (Voříšek) 211
Mléka olejovitá chuť — „Reduktobacterium (Ritter) 558
Mléka olejovitost (Laxa) 210
Mléka pražského kvalita (Kredba) 558
Mléka produkce a spotřeba na Českobrodsku (Pelc) 559
Mléka sterilisování (Knoch) 451
Mléka tuk — vliv teploty (Estiemce) 559

Strana

Mléka velbloudího tuk (Laxa) 451
Mor prasat — histologie (Seifried) 209

Nitrifikace v půdě (De Rosi) 95
Nitrifikační organismy (Winogradski) 95

Očkování proti sněti slezinné (Weidlich) 210
Odkopávač mléčných konví (Brejcha) 211
Otravy kyselinou šťavelovou (Rek) 208
Ovce — anketa o chovu 327
Ovce cigajské — charakteristika kůže a vlny (Schultze) 446
Ovce cigajské — přírůstky jehňat (Contesco) 447
Ovce karakulské — bonitační záznamy (Hildprandt) 325
Ovce karakulské — dědičnost bílých skvrn (Hildprandt) 329
Ovce karakulské — jakost kožky (Moisejev) 328
Ovce karakulské — porovnání vlny (Fronius) 326
Oxydace a redukce u Achromobactera demitrificans (Dechigi) 557

Papouščí choroba (Fortner) 556
Paření bramborů úsporné (Jenensis) 99
Perlorodka v Čechách (Schubert) 95
Potkanů hubení (Hanne) 211
Potravy zhodnocení u pstruhů (Cornelius) 97
Psittakosis (Meyer) 557

Ryb kůže nachlazení (Nolte) 330
Rybářský sport (Tejčka) 207
Rybí serum — jedovatost (Wunder) 330
Rybnikářství a drůbežnictví (Probst) 452
Rybníků přezimování na sucho (Wiesner) 562
Ryby ruské sladkovodní (Berg) 208

Řasohouby v odpadních vodách (Schräder) 94
Řepný chřást usušený (Dominik) 98
Řepou krmení (Schade) 334
Řízků očkování (Vondrák) 563
Řízků sušených zkrmování (Henderson) 334

Skiagramy lebek dálkové (Valšík) 94
Skotu nemoci (Ehrlich) 331
Srst hraboše (Šulc) 207
Stáří a pohlaví plemenných zvířat — vliv na pohlaví potomstva (Schaper) . 206
Sýrů plíseň čokoládová (Laxa) 334
Sýry národní (Laxa) 451
Sýry tvrdé — rozklad tuku (Laxa) 452

Úhořů hynutí (Schäperclaus) 330

Vajec vyšetřování (Beatslé) 452
Vaječníku léčba a cyklus říje (Thurmann) 209
Vepřů chov a výkrm (Svoboda) 562
Vepřů chov — jeho zvrhání se (Hovorka) 324
Vepřů krmení (Chomkovič) 563
Vepřů vytučňování (Molhaut) 563
Vlnovlasů pevnost a průtažnost (Kärner) 93
Vody odpadní sýrařské — čištění (Artus) 333
Volete vznik — zabraňující látky (Marim) 331
Výkrm a odchov telat (Mams) 98
Výkrm vepřů na sádlo (Schütte) 212
Výpalky pro dojnice (Stockklausner) 334
Výrobní směrnice pro mlékaření (Svoboda) 560
Výživa zvířat a minerální látky (Engels) 453

Zootechniky učebnice (Herbst) 91

III. Soukromohospodářská věda zemědělská, národní hospodářství, agrární zákony a zřízení, pozemková reforma, statistika, obchod, vědecká organisace práce; mezinárodní styky; historie zemědělství; psychologie, filosofie a sociologie venkova.

Strana

Bramborářská společnost — výroční zpráva 222

Cukrovarství — získání práce (Rogge) 107

Čistý výnos — podmínky stoupání (Kleen) 102

Dlužníků zemědělských ochrana (Rouveron) 571
Družstevnictví československé 569

Exportní ústavy (Fafl) 460

Hnojiv soběstačnost 570
Hospodaření výsledky (Feutsch) 215
Hospodářská situace naše (Hotowetz) 343
Hospodářská situace Německa (Schuster) 344
Hospodářských zvířat stav v ČSR. 220
Hospodářství rolnické (Sedlmayer) 336
Hrubého výnosu složení (Furrer) 215

Chmelařství v r. 1933 108

Indexy zemědělských výrobků 106, 342

Komasace a nezaměstnanost (Bartenstein) 218
Korelační methoda (Šauer) 455
Krise zemědělská a státní pomoc (Kappeli) 218

Malozemědělci v ČSR. (Stocký) 569

Náklad pracovní při sklizni sena (Grewe) 217
Náklad v rolnickém podniku (Kunz) 100
Nákladu snížení — opatření k tomu (Frahne) 101
Nezaměstnanost v zemědělství (Peterka) 572

Obyvatelstva sčítání v ČSR. (Boháč) 109

Pásma postavení — vliv (Gasser) 216
Pásma pšeničná v Americe (Ludewig) 455
Plánování národního hospodářství (Prokopovič) 106
Poměry polnohospodářské Slovenska (Čačko) 339
Práce statisíců (Nečas) 454
Prací zimních správné uspořádání (Derlitzki) 99
Pracovní čas — použití a rozdělení (Howald) 566
Pracovní vybudování rolnických podniků (Brincken) 335
Provoz rolnického podniku (Howald) 565
Provoz — spravovědná opatření (Haubold) 100
Provoz v době krise (Larsen) 567
Provozu rozsah nejlepší (Stolze) 458

Reagrarisace Evropy (Basch) 343
Rentabilita motoru k pohonu vazače (Kermann) 104
Rentabilita zemědělských závodů v Dánsku 104
Rentabilita zemědělských závodů v Korutanech 103
Risika vyrovnávání se v zemědělském podniku (Howald) 213
Risika v zemědělském podniku posuzování (Waldhäusl) 101
Risikem zatížení zemědělského podniku (Uklanski) 102
Rybářské právo (Strnad) 571

Strana

Slovník zboží 108, 221, 571
Sociální pojištění zaměstnanců (Sottner) 462
Statistická mapa (Mráz) 107
Statistická ročenka SSSR. 461
Statistiky zemědělské v Estonsku ročenka 1932 345
Státní zásahy do hospodářství (Matoušek) 106
Stodola Aurel 222
Struktura a její změny v americkém zemědělství (Bäggli) 219
Světový názor inženýra (Stodola) 221

Taxace půd (Drahný) 341
Taxační poměry dnešní (Aebi) 341
Tisk — příprava rukopisu (Prát) 108

Účetnické výsledky — posuzování (Sedlmayer) 458
Účetnické výsledky v Dánsku 342
Účetnické výsledky ve Würtembersku (Bazlen) 459
Účetnický materiál — representativnost (Deslarzes) 105

Velikostní skupiny v Německu 456
Výkonnosti encyklopedie 221
Výnosové poměry švýcarských podniků (Howald) 457
Vyorávání bramborů (Deucker) 213
Výroba živočišná malého závodu (Koláček) 456
Výrobní orientace švýcarského rolníka (Howald) 340
Výrobní podmínky na Slovensku (Karvaš) 339
Vyrovnávací počet — použití v zeměd. výzkumnictví (Moldenhauer) 335
Vzdálenosti vliv od železnice (Padberg) 216

Zadlužení zemědělců (Constanzo) 217
Zahraniční obchod (Fafl) 460
Zdravotnictví a sociální politika 223
Zemědělství maďarské 571

Žací mlátička a výrobní výlohy pšenice (Huni) 567

IV. Zemědělské stroje, stavby a průmysl (technologie), meliorace a vodní hospodářství.

Brány fy Fellawerk (Victor) 114
Brány lehké — zkouška (Victor) 230

Cukr a povinné určení popela (Šandera) 345

Drenáž a nezaměstnanost (Schroeder) 233
Drenáž krtčí (Oehler) 351
Drenáž krtčí a rentabilita meliorací (Zunker) 352
Drenáž krtčí v Anglii a SSSR. 352
Drenáži působení (Rožański) 120
Drenáži rozchod (Jůva) 119
Drenované pozemky — výnos (Rothe) 121
Dřevní plyn pro pohon automobilů (Müller) 465
Dřevní plyn — význam pro lesní těžbu (Monrey) 465
Dřevo jako konstrukční materiál (Ober) 346
Dřevomorka a ochrana proti ní (Reich) 223

Elektřina — jako zdroj tepla (Waechter) 574
Extraktu v lihovaru výpočet (Macher) 573

Generátory na palivové dřevo (Monrey) 348
Generátorový plyn s lihovými parami (Wawrzionok) 117

Strana

Gumové obruče v praksi 113
Gumová kola 231

Inženýři civilní a jich instituce (Pohl) 354
Inženýři civilní a jich působnost 355

Konservace materiálu v zemědělství (Erdmann) 464
Krmné mouky výroba (Hammer) 572
Krmné mouky výroba v hospodářství (Görg) 463
Kruhadla (Sedláček) 578
Kůly k plotům a jich konservace (Limbach) 118

Líh bezvodý — výroba (Lühder) 463
Líh syntetický a jeho složení (Šťastný) 462
Lokomobily ošetřování (Fullbrecht) 470

Meliorace — 50 let (Stehlík) 471
Meliorace a kolonisace (Schoor) 120
Meliorace italské (Herr) 119
Meliorace italské (Mariani) 351
Meliorace poutských bažin (Wojcicki) 580
Meliorace v ČSR. 231
Meliorace v ČSR. (Stehlík) 351
Meliorace v Duryňsku (Grünert) 474
Meliorace technická — použití městských odpadků (Jůva) 473
Meliorační plánování 349
Mlácení a úsporná doprava slámy (Sedláček) 470
Mlácení úsporné (Preuschen) 469
Močůvkování řádkové (Rheinwald) 467
Motory na výstavě v Erfurtu (Marks) 574
Mouka pšeničná — zrání (Kosmin) 464

Napáječky samočinné (Fischer) 579
Nářadí na obdělávání bramborů (Wedding) 227
Nářadí k obdělávání půdy (Lengsfeld) 576
Nářadí k ničení škůdců řepky (Börnsen) 577

Obraceč sena vidlicový (Arens) 468
Oceli užití v konstrukci (Sybel) 110
Odpěňovací prostředky 573
Ohnivzdorné suroviny v ČSR. (Stejskal) 110
Oleje motorové — Conradsonovo číslo (Formánek) 466
Orby rychlost — vliv na sklizeň (Fantoni) 577
Ostření radlic (Kloth) 112
Ostří pluhových kontrola (Kloth) 112
Ostří pluhových norma (Kloth) 466

Paliva motorová — ocenění (Steunitz) 228
Pařák s topením dřevěnými pilinami (Galwitz) 116
Pojízdný odpor kol (Mayer) 113
Povřísel sisalových zužitkování (Kloth) 580
Praček zkoušky (Strautz) 115
Průmyslové podniky zemědělské — jich správa (Vilikovský) 462
Přístroj na čištění dobytka 116

Radlice — zkoušení materiálu (Kloth) 228

Řezačky a výfuky (Segler) 469

Stroje elektrické na výstavě v Erfurtu (Dencker) 471
Stroje k přípravě píce (Stöckmann) 470
Stroj na štípání dřeva pro generátory (Kühne) 116
Stroje na výstavě berlínské 224

Strana

Stroje na výstavě v Derby (Vormfelde) 226
Stroje na výstavě v Chicagu (Vormfelde) 226
Stroje na výstavě v Paříži (Vormfelde) 346
Stroje pro jarní práce (Bismarck) 229
Stroje pro podzimní práce (Fischer) 114
Strojů z berlínské výstavy zkoušky (Fischer) 226
Sucha nebezpečí (Vrbenský) 474
Sucho v zemi moravskoslezské (Smrček) 353
Svařování 111
Svařování autogenní (Schulz) 111
Svíčky zapalovací pro motory (Navratiel) 575
Sýpky a nový škůdce (Zacher) 223

Traktor — pohon těžšími palivy (Hüfer) 117
Traktor — použití k trakci po silnici (Reiner) 575
Traktor Deutz na těžká paliva (Rothardt) 348
Traktor naftový Caterpillar 117
Traktorové kolo Pühlovo (Meyer) 576
Triér (Gerdes) 115

Vepřinců stavby (Wowra) 574
Vodní hospodářství v Maďarsku 581
Vodní odtok — kolísání (Grunow) 234
Vodní režim pražského okolí (Podvolecký) 582
Vodohospodářské poměry Moravy (Pospíšil) 475
Vodovody se méně staví (Rosík) 122
Vody katastrofální v Kalifornii 475
Vody nedostatek (Brázda) 475
Vozy s pneumatikami (Ruhland) 346
Vůz s pneumatikami celokovový (Martinz) 578

Závlahová pole berlínská 353
Zavodňování a odvodňování (Mengeringhausen) 581
Známkovač důlkový (Nanck) 347

Žací lišta — měření průběhu sil (Veith) 468
Žací stroje a přídavné motory 230
Žací stroje nové (Sedláček) 467
Žací stroje traktorové (Vutz) 118
Žací stroje trávní — novinky (Bischoff) 347
Žací stroje trávní — zkoušky (Fischer) 579
Žatí ležáků (Renard) 348

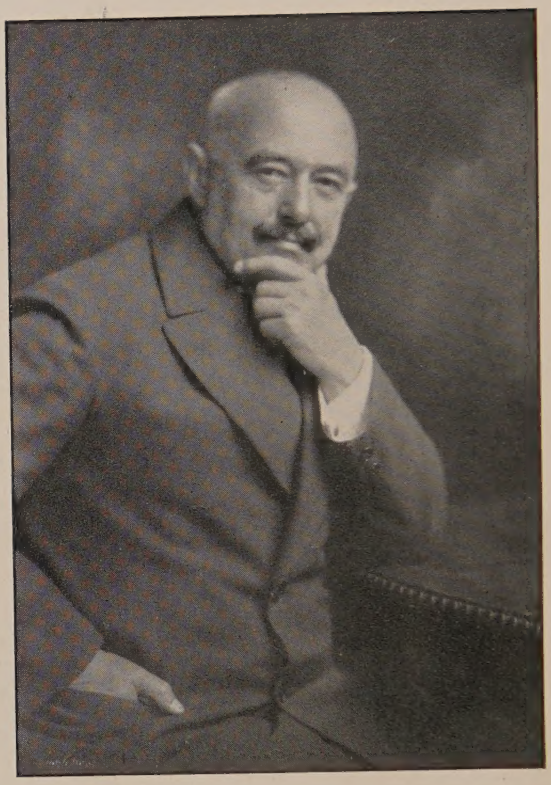

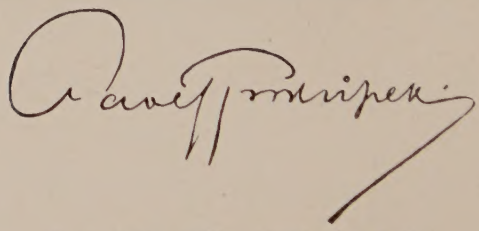

* 11. ledna 1868 — † 16. října 1934

Foto Langhans.

Příloha »Zemědělského Archivu«
č. 9—10, roč. XXV., 1934

ZA ADOLFEM PROKŮPKEM.

Význam činnosti předsedy Adolfa Prokůpka v organisacích politických, kulturních a lidumilných snažil jsem se osvětliti v časopisu „Zemědělská Jednota". Ve vědeckém orgánu jest vzpomenouti vděčně jeho vztahu k zemědělské vědě a k šíření zemědělského pokroku.

Již samo vysokoškolské zemědělské vzdělání Prokůpkovo, studoval na zemědělské fakultě v Halle nad Sálou, bylo vhodnou průpravou pro kladný jeho poměr k zemědělským intelektuálům a vědeckým pracovníkům a proto není divu, že když stal se předsedou českého odboru Zemědělské rady, snažil se co nejvíce přijíti do styku s nově zřízeným zemědělským odborem při České vysoké škole technické v Praze a s jeho profesory. Prokůpek pečoval mimořádně o tehdejší hospod.-fysiologickou výzkumnou stanici při č. o. Rady zemědělské a kladl velkou váhu na pokusnictví vůbec. Povolával do různých komisí a anket profesory zemědělské fakulty i odborníky z výzkumných ústavů. Touto spoluprací vědy s praksí na půdě Zemědělské rady a od r. 1920 i na půdě Zemědělské jednoty umožňoval Prokůpek přímou výměnou názorů, přenášením vědeckých výzkumů do výkonného zemědělství a přinášením nových podnětů z prakse pro činnost badatelskou.

Než nebyly to jen otázky rázu technického, jež zajímaly předsedu Prokůpka. Prokůpkovi bylo jasno, že každá zvelebovací akce může míti jen tehdy trvalý úspěch a cenu, zajistí-li zemědělskému podnikateli zvýšenou rentabilitu, a že mnohé dobré myšlenky a technický pokrok ztroskotaly jenom proto, že nebylo dbáno železně platných zákonů hospodářských. Proto všemožně podporoval úsilí o zřízení ústavu, který by studoval soukromohospodářské poměry zemědělské výroby, opatřoval číselný materiál o ní, hledíc zejména k potřebám zemědělské a obchodně-celní politiky, a šířil porozumění pro ekonomické zásady. Prokůpek ponechal si sám předsednictví kuratoria Ústavu pro zemědělské účetnictví při č. o. Zemědělské rady, když byl r. 1912 zřízen. Nejen že zabezpečil, aby činnost ústavu válkou neutrpěla, ale snažil se, aby i na Moravě a ve Slezsku vznikly podobné ústavy, které by se doplňovaly s ústavem pražským. Když se to r. 1917 podařilo, umožnil Prokůpek, aby v místnostech ústavu pražského pod jednotným vedením byly tyto akce společně pro všechny uvedené země prováděny.

Prokůpek zůstává pak přirozeně i předsedou správního výboru ústavu také po r. 1919, kdy řečené ústavy byly zestátněny a přeměněny v jednotný Zemědělský ústav účetnicko-spravovědný s činností pro oblast celého státu.

Prokůpek zasloužil se velmi o pronikání ekonomických nauk do širokých kruhů zemědělských, stavěl se kriticky k technickému pokroku, doporučuje ho tam, kde by se vyplácel. Bez něho nebyla by se

uskutečnila obsáhlá dotazníková akce, která ještě před vypuknutím války r. 1914 v Čechách provedena a jež — mimoděk — stala se i základním dílem a východiskem při řešení tak mnohých veřejno-hospodářských otázek v novém státě.

Prokůpek spatřoval ovšem ve vysokém školství i ve výzkumnictví zemědělském především službu našemu zemědělci, a to v hmotném i mravním jeho povznesení. Lze v souhrnu říci, že nebylo podnětu z kruhů vědeckých, určených pro součinnost s výkonnými zemědělci, jichž by se Prokůpek nebyl zúčastnil, zpravidla na místě vedoucím.

Když byl r. 1910 zakládán vědecký časopis „Zemědělský Archiv", šlo se nejprve k Prokůpkovi, co tomu říká, a Prokůpek souhlasil, hned radil a stal se ochotně členem redakčního výboru; když r. 1911 zamýšlel „Zemědělský Archiv" zavésti přednáškové cykly pro praktické zemědělce, šlo se zase nejprve k Prokůpkovi a ten hned byl při tom, dával podněty k programu, jak a co zaříditi a rozumí se, že tento prvý Zemědělský týden, uspořádaný za velké účasti ve velkém fysikálním sále české techniky, také spoluzahajoval. Bez Prokůpka, který do této součinnosti přinášel nejen porozumění, ale i vřelé srdce, kterým šel vždy vstříc mladým vědeckým pracovníkům, nebylo téměř podniku vědecko-praktického. Nejkrásnější vzpomínky, které máme na dobu předválečnou a válečnou — sice národního útisku, ale ideálních snah po povznesení českého zemědělství — zůstanou spojeny navždy se jménem Prokůpkovým, se jménem muže čisté ráže, nezištnosti a čestnosti příkladné ve veřejném životě.

Vysoká škola zemědělského a lesního inženýrství v Praze našla v Prokůpkovi nejlepšího a neochvějného přítele i v dobách největšího útisku. Ve věci taktiky budování vysokých škol zemědělských vystupuje Prokůpek znovu a znovu jako věrný přítel i obhájce dalšího rozvoje pražské školy, nejen proto, že vznikla jako základní a dávný požadavek agrární delegace na říšské radě vídeňské, nýbrž i proto, aby v Praze bylo dokonale a všestranně vybudováno učení technické i v oboru zemědělském.

České vysoké učení technické v uvážení vzácných zásluh Adolfa Prokůpka o vysoké školství československé, uctilo jeho památku pietní účastí akademických hodnostářů s insigniemi — rektora českého vysokého učení technického i děkana a proděkana vysoké školy zemědělského a lesního inženýrství při tomto učení — na pohřbu v Kutlířích.

Vědecký pokrok jde stále neslyšně dopředu, kámen na kámen se staví a jenom v určitých etapách a v pohledu zpět je zjevno, co bylo vykonáno. Výsledek namnoze není závislý jen na těch, kdož jsou nositeli vědecké práce, ale i na těch, kdož mravně posilují všechna tato úsilí. Čestné místo v tomto okruhu náleží Adolfu Prokůpkovi.

Proto chceme o to se starati, aby v dějinách českého vědeckého snažení byl Adolf Prokůpek vždy vzpomínán jako velký přítel zemědělského badání a pravého pokroku.

Dr. Vlad. Brdlík.